

REGERINGSRÄTTEN

RÄTTSFALL

Fråga om skattskyldighet för inkomst genom skogsförsäljning i samband med arvskifte.

Besvär av dels smeden J. dels och TI angående J:s och dödsboets efter O. inkomsttaxeringar år 1949. — O. och hans hustru avledo i mars 1942 resp. januari 1947. Delägare i makarnas dödsbo voro sex barn, däribland J. Bland tillgångarna i boet ingingo två fastigheter. I okt. 1947 läto dödsbodelägarna utstämpla 7.465 träd å fastigheterna. Den 30/3 1948 verkställdes arvskifte efter makarna O., varvid fastigheterna med ett beräknat värde av 8.500 kr tillskiftades J. Enligt i målet åberopat intyg av två vid arvskiftet närvarande gode män och vittnen träffades vid skiftet därjämte den muntliga överenskommelsen, att de å fastigheterna utstämplade träden skulle genom vanligt anbuds-förfarande försäljas till den högstbjudande samt att likviden skulle delas lika mellan de sex dödsbodelägarna och läggas till deras arvslotter. Genom köpekontrakt den 22/6 1948, som undertecknades av de sex barnen, erhöll S. Aktiebolag avverkningsrätt till de utstämplade träden mot ett vederlag av 8.000 kr, därvid O:s sterbhus i ingressen till kontraktet angavs såsom "säljare". I enlighet med föreskrifter i kontraktet utbetalade bolaget härefter

under år 1948 likviden för stämplingen med 1.333 kr 33 öre till envar av de sex barnen. — PN ansåg, att skogslikviden om sammanlagt 8.000 kr utgjort för dödsboet skattepliktig intäkt och medgav dödsboet avdrag för stämplingskostnader m. m. med 499 kr. Hos KR yrkades av J. att de dödsboet åsatta taxeringarna måtte undanröjas och av TI att, därest den för dödsboet förda talan bifölles, beloppet 8.000 kr måtte anses såsom för J. skattepliktig intäkt och dennes taxeringar höjas. KR ansåg att den ifrågavarande köpeskillingen rätteligen bort beskattas hos J. och icke hos dödsboet. RR fastställde på grund av omständigheterna i målet PN:s beskattningsåtgärder. (RR:s utslag den 7/1 1955.)

Förfogande över skogsavkastning genom gåva.

A. Besvär av hemmansägaren O. angående inkomsttaxering år 1950. — PN, som inhämtat att O. för 1.714 kr överlätit avverkningsrätten till vissa växande träd på sin jordbruksfastighet på sina tre barn samt att dessa i sin tur sålt samma avverkningsrätt för 11.144 kr, beskattade hela det sistnämnda beloppet hos O. såsom intäkt av jordbruksfastigheten. Hos KR hävdade O. att han på grund av sagda skogsförsäljning vore skattskyldig endast för 1.714

kr. KR och RR : ej ändring. (RR :s utslag den 7/1 1955.)

B. Besvär av dödsboet efter hemmansägaren P. angående P:s inkomsttaxering år 1945. — P. och hans hustru träffade under 1943 en muntlig överenskommelse med sina tio barn, att makarnas jordbruksfastigheter överläts på barnen på så sätt att tre söner bekommo inägojorden med byggnader jämte den skog, som vid blivande avstyckningsförrättning komme att tilldelas inägojorden. En fjärde son erhöll en byggnadsplats, som också skulle avstyckas. Övrig skogsmark med skog på fastigheterna fördelades mellan de tio barnen med lika delar. Tillträdet skedde omedelbart. Makarna P. förbehöll sig födoråd av barnen. Efter denna uppgörelse bestämdes att utstämpling av skogen skulle ske. I okt. 1943 underskrevo makarna P. ett gåvobrev till barnen å de utstämplade träden. Enligt uppgift var utfärdandet av gåvobrevet en åtgärd, som hörde ihop med överlåtelsen av fastigheterna och som gjorts för att klarlägga att barnen skulle ha 1/10-del vardera av den utstämplade skogen i likhet med överenskommelsen beträffande skogsmarken. Under vintern 1943/44 avverkades skogen av barnen, som vid försäljning erhöilo 49.448 kr. Dödsboet hävdade, att P. under 1943 skänkt barnen även skogsmarken, varför han icke vore skattskyldig för beloppet 49.448 kr. TI bestred, att gåva av fastigheterna ägt rum — på sin höjd hade ett till intet förbindande muntligt löfte om framtida gåva avgivits. Samtliga instanser ansågo P. skattskyldig för den ifrågavarande skogsinkomsten. (RR :s utslag den 7/1 1955.)

Realisation av levande inventarier.

Besvär av lantbrukaren J. angående inkomsttaxering år 1948. — J. hade vid

beskattningsårets ingång 1 häst, 8 kor och 2 ungdjur å det jordbruk om 10 hektar som han arrenderade. Å auktion den 27/3 1947 sålde han 6 kor och 3 ungdjur för 4.921 kr. Dessutom såldes maskiner och redskap. Vid beskattningsårets utgång hade J. kvar 2 hästar, 2 kor och 2 ungdjur. PN beskattade beloppet 4.921 kr såsom inkomst av löpande försäljning. Hos KR förklarade J., att anledningen till att icke samtliga djur sålts å auktionen varit att nöjaktigt bud icke avgivits å fyra av dem. Osäkerheten ifråga om arrendetiden, brist på arbetskraft och foder hade bestämt J. för att sluta med jordbruket och i stället övergå till affärsverksamhet. J. hade med en broder inlett underhandlingar om övertagande av en i gång varande affärsrörelse. Efter auktionen fortsatte underhandlingarna men villkoren för övertagandet blevo slutligen sådana, att de icke kunnat gå med på dem och sedan återstod intet annat än att börja på med jordbruket igen och skaffa ny uppsättning av både kreatur och inventarier. Avsikten hade varit att sälja alla djuren. J. hänvisade till intyg av auktionsfirman och till annonser i ortspressen. — KR : ej ändring. RR ansåg emellertid, att beloppet 4.921 kr med hänsyn till vad i målet förekommit finge anses hava influtit genom realisation av levande inventarier. En ledamot anförde skiljaktig mening. (RR :s utslag den 13/1 1955.)

Ersättningsanskaffningar; bilkostnader i jordbruket.

Besvär av Stina T. m. fl. angående inkomsttaxering år 1950. — Vid beräkning av inkomsten av jordbruksfastighet hade avdrag yrkats med 4.499 kr för omändring och anskaffande av gummihjulsutrustning till två traktorer. Det uppgavs, att godset

haft 25 hästar 1947. Vid utgången av det nu ifrågavarande räkenskapsåret fanns blott 10 hästar. De sålda hästarna hade ersatts med gummihjulsutrustning på gårdens traktorer. Intyg om omläggning av gårdens transporter på detta sätt företeddes. — Vidare yrkades avdrag med 5.000 kr för inköp av skördetröska, som anskaffats för 7.500 kr, i stället för två traktorbindare, vilka sålts föregående år. Intäkten genom försäljningen hade deklarerats. — Avdrag yrkades även för kostnader för personbil med 1.207 kr. Det anmärktes häremot, att såväl godskamreraren som skogvaktaren hade egna bilar, för vilka ersättning utbetalats med 1.200 kr resp. 500 kr för år utöver fri bensin. Klagandena åter hävdade, att avdrag med 1.207 kr för jordägarens tillsyn av det vidsträckta godset, som omfattade cirka 3.200 hektar inom fem kommuner, icke vore oskäligt. — PN vägrade de yrkade avdragen. KR medgav avdrag med ett såsom skäligt ansett belopp av 500 kr för bilkostnader för tillsynen av fastigheten. RR medgav avdrag i förenämnda hänseenden med de yrkade beloppen. (RR:s utslag den 13/1 1955.)

Anm.: Ang. gummihjulsutrustning i stället för hästar, se även RÅ 1953 not. 593 (denna tidskrift 1953 s. 213). Ang. bilkostnader, se artikel i denna tidskrift 1955 s. 33 ff.

Förvaltningskostnader i fastighetsaktiebolag och fastighetsföreningar.

A. Fastighetsföreningen N. angående inkomsttaxering år 1949. — Fastighetens taxeringsvärde 1.600.000 kr. Hyror 149.872 kr. Avdrag yrkades med 14.706 kr, därav 8.000 kr till två styrelseledamöter, 2.400 kr till förvaltare och 4.306 kr till

portvakt m. m. TN och PN medgav avdrag med skäliga ansedda 7.000 kr. KR höjde avdraget till 7.500 kr eller cirka 5 % av hyrorna. I målet upplystes, att Sthlms PN år 1950 i princip beslutat medge avdrag för verkliga kostnader för portvakt o. d. och med 5 % av intäkterna för övriga förvaltningskostnader, varav 2,5 % skulle anses belöpa på vicevärd och 2,5 % på styrelsearvoden, detta i stället för tidigare tillämpad 10 %-schablon, som inkluderade portvaktslön o. d. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 7/1 1955.)

B. Fastighetsaktiebolaget Lilla B. angående inkomsttaxering år 1950. — Fastighetens taxeringsvärde 1.295.000 kr. Hyror 120.378 kr. Avdrag yrkades för avlöningar med 15.632 kr, därav 12.000 kr till två aktieägare och 632 kr till gårdskarll. Vidare yrkades avdrag med 888 kr för övriga omkostnader. TN medgav avdrag för förvaltningskostnader med 8.519 kr enligt vid taxeringen i Göteborgs och Bohus län tillämpad schablon, innebärande att man i fastigheter med hyror, överstigande 50.000 kr medgav avdrag för förvaltningskostnader, inkl. kostnader för vice värd etc., med 10 % av hyresinkomst intill 50.000 kr och med 5 % av överstigande hyresinkomst. Hos PN yrkades avdrag med 12.037 kr, motsvarande 10 % av hyrorna. PN, KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 7/1 1955.)

C. Fastighetsaktiebolaget Sankt M. angående inkomsttaxering år 1950 i Lund. Fastighetens taxeringsvärde 170.000 kr. Hyror 19.700 kr. Bolaget yrkade avdrag för 6.000 kr till verkställande direktören, som skötte eldning och renhållning samt hyresuppbörd m. m. Denne ägde de flesta aktierna i bolaget. TN medgav avdrag med 1.970 kr, motsvarande 10 % av hyrorna.

PN och KR: ej ändring. Hos RR yrkades avdrag, förutom för beloppet 1.970 kr såsom lön för direktören, med 2.700 kr för de verkliga kostnaderna för eldning, renhållning och hyresuppbörd. RR förklarade, att i målet vore upplyst, att bolagets verkställande direktör icke blott fullgjorde uppgifter, som vanligen ankomme på vice värd och ledamot av styrelse, utan även ombesörjde eldning och renhållning i bolagets fastighet samt att bolaget med hänsyn härtill borde erhålla avdrag för lön åt direktören med ett som skäligt ansett belopp av 2.500 kr. (RR:s utslag den 7/1 1955.)

D. Fastighetsföreningen K. nr 2 angående inkomsttaxering år 1950. — Fastighetens taxeringsvärde 850.000 kr. Hyror 83.011 kr. Föreningen yrkade avdrag med dels 3.820 kr för avlöning och bostadsförmån till portvakt, dels 5.650 kr för förvaltningsarvode till S., som ägde samtliga andelar i föreningen, dels ock 7.200 kr för ersättningar till S. för reparationer och övervakning av reparationsarbeten i fastigheten. PN medgav avdrag med 8.300 kr, motsvarande 10 % av hyrorna, för avlöning och bostadsförmån till portvakten samt arvoden och ersättningar till S. KR: ej ändring. RR förklarade föreningen berättigad till avdrag för portvaktens avlöningsförmåner och ersättning till S. för reparationer och övervakning av reparationsarbeten med därutinnan yrkade belopp (3.820 kr samt 7.200 kr) varjämte avdrag för förvaltningsarvode till S. medgavs med 4.150 kr (motsvarande 5 % av hyresbeloppet). (RR:s utslag den 7/1 1955.)

Tomtstyckningsrörelse.

Besvär av TI angående hemmansägaren A:s inkomsttaxering år 1946. — A., som

under tidigare år sålt tomtmark utan att ha beskattats därför, sålde under beskattningsåret sex tomter för 11.597 kr. TN och PN, vilka ansåg att tomternas ingångsvärde konsumerats genom de tidigare obeskattade försäljningarna, taxerade A. för hela beloppet 11.597 kr såsom inkomst av jordstyckningsrörelse. KR beräknade A:s inkomst av jordstyckningsrörelse till 6.000 kr (omkring hälften av bruttobeloppet). RR: ej ändring. (RR:s utslag den 15/12 1954.)

Anm.: Jämför denna tidskrift 1951 sid. 169.

Avdrag för värdeminskning å elektriska ledningar i den mån anskaffningskostnaden bestritts av statliga och kommunala bidrag.

Besvär av R:s Elektriska AB angående inkomsttaxering år 1949. — Vid taxeringen tillgodoförde sig bolaget avdrag för värdeminskning å ledningar enligt plan efter 5 % av anskaffningskostnaden för under 1936—1946 uppsatta ledningar med 16.377 kr, därav 5.980 kr belöpte å under 1945 utförda ledningar. På förfrågan meddelade bolaget, att det år 1945 erhållit statsbidrag med 42.000 kr och kommunalt bidrag med 65.180 kr. — TN medgav avdrag för värdeminskning av de under 1945 uppsatta ledningarna med endast 461 kr. Därvid hade anskaffningskostnaden för dessa ledningar, 119.601 kr, reducerats med de statliga och kommunala bidragen samt med tidigare medgivna avdrag. PN, KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 13/1 1955.)

Anm.: Jämför RÅ 1938 ref. 17 enligt vilket bostadsförbättringsbidrag ansetts utgöra icke skattepliktig intäkt medan å

andra sidan reparationskostnader, som bestritts med dylikt bidrag, icke fått avdragas.

Pension eller ersättning för goodwill?

Besvär av TI angående köpmannen S:s inkomsttaxering år 1950. — S., född 1883, som haft agenturen för ett bolag, förhandlade om frånträdande av agenturen, därvid överkoms, att S. som ersättning för agenturens goodwill-värde skulle under fem års tid få en årlig summa av 5.000 kr. Förbehåll gjordes för styrelsens godkännande. Styrelsen beslöt därefter att tillerkänna S. en årlig pension av 5.000 kr. Om S. skulle avlida innan fem år förflutit, skulle pensionen upphöra att utgå för den återstående tiden. — PN beskattade S. för ett belopp av 4.166 kr, som S. erhållit på grund av överenskommelsen. KR undanröjde beskattningen, enär beloppet icke kunde anses utgöra pension. RR yttrade: I målet är upplyst, att ifrågavarande utbetalning till S. skett i enlighet med ett åtagande av bolaget att efter det S. upphört med en av honom bedriven agenturverksamhet för bolaget till S. erlägga 5.000 kr om året under fem års tid. Såvitt handlingarna utvisa har bolaget varken betingat sig eller erhållit något vederlag för detta åtagande. Med hänsyn härtill samt till S:s ålder och övriga omständigheter i målet måste det antagas, att åtagandet, som av bolaget givits formen av en

utfästelse om pension, också haft denna innebörd. Det utbetalade beloppet är förtyt att hänföra till för S. skattepliktig intäkt av tjänst. RR biföll alltså TI:s yrkande att beloppet skulle beskattas. (RR:s utslag den 14/1 1955.)

Periodiskt understöd.

Besvär av e. o. läroverksadjunkten B. angående inkomsttaxering år 1949. — B., som hade bostad i Lund och bott där med sin moder, fick från och med vårterminen 1948 förordnande i Vänersborg och bodde där i möblerat rum. Vid taxeringen yrkade B. avdrag för periodiskt understöd till modern med 1.500 kr. TN vägrade avdraget. Hos PN upplyste B., att hon icke vetat om hon skulle få behålla anställningen i V. längre än till vårterminens slut. Modern hade fått bo kvar i bostaden i L. och helt försörjts av B. Från och med den 1/9 1948 var modern boende i V. Intill denna dag hade hon och B. icke haft gemensamt hushåll, varför det underhåll om 1.500 kr, som B. under tiden 1/1—1/9 1948 utbetalt till modern borde vara avdragsgillt. TI invände, att hushållsgemenskapen knappast kunde anses upplöst därigenom att den ene av hushållsmedlemmarna tagit tillfällig anställning i fem månader å annan ort med otvetydig avsikt att därefter återvända till den ursprungliga bostadsorten. PN, KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 26/11 1954.)